

været rigtigt eller ej. Der er imidlertid kommet mig et Tilfælde for Øje, som forekommer mig ganske betegnende. Det var oppe i Sejber. Da Sogneraadet der i Sommer indstillede et Par meget dygtige For-skolelærere, som vare udgaaede fra Statens For-skolelærerindeseminarium i Besje, til et Embede som For-skolelærerinde, fik det Indstillingen kasseret af Slet Herreds Skoledirektion med den Bemærkning, at Direktionen ikke fandt nogen af de indstillede skiftet eller værdig. Nu forekommer det mig, at dette er et ret mærkeligt Tilfælde. Der er Tale om et For-skolelærerindeembede, der mel-der sig An-søgerinder, som fra Statens egen Anstalt have faaet Vidnesbyrd om endogaa at være meget dygtige til at forestaa en saadan Ver-ning, og saa kasserer Skoledirektionen dem uden videre og siger: ikke værdig. Hvilke Grunde der kunne have ligget bagved, er ikke godt at vide, men det forekommer mig at tyde paa, at ogsaa Skoledirektioner kunne tage Hensyn, som ikke ere saa ganske korrekte, og det synes mig at illustrere, hvad der kan komme ud af det, naar man saaledes uden videre lægger det i Skoledirektionens Haand at stønne over, hvem der er værdig eller ikke værdig til et Em-beede. Dertil kommer nu, at det forekommer mig, at hele dette Spørgsmaal slet ikke har den Betydning, som det har haft under den tidligere Lønningsmaade, naar man gennem-fører en saadan Lønningsmaade, som Mini-steren nu foreslaar. Saa længe Lærernes Embeder vare meget forskellige, og saa længe der ikke egentlig var anden Vej for en Lærer til at faa sine Raar forbedrede, end at søge fra Embede til Embede, saa vide vi jo alle, hvorledes det ofte kunde gaa saa-ledes, at en ældre, dygtig Lærer med Sorg saa sig sprunget forbi af en yngre Mand, der maaske ikke en Gang var saa dygtig som han. Men i det Nærløb vi gaa over til en anden Lønningsmaade, hvorefter Embederne i det væsentlige ere af samme Størrelse, hvor Begyndelseslønnen ikke er væsentlig forskellig, og hvor Alderstillægene komme efter bestemte Regler, saa vil jo hele dette Forhold blive forandret. Der er ikke læn-gere den Opfordring for Lærerne til at søge fra Embede til Embede, som der hidtil har været, og der er heller ikke den Opfordring fra Sogneraadenes Side til at tage de Hen-syn, der hidtil i mange Tilfælde have kunnet

være tagne. Det forekommer mig, at denne Lønningsmaade i Virkeligheden forandrer og affkaffer en hel Del af de Betænklichkeiten, der have været ved den tidligere Raldelses-maade, og jeg kan derfor ikke tro andet, end at Ministeren heller ikke vil være til Sinds at fastholde dette, hvis det skulde vise sig at være en af de Ting, som det vil være umuligt at enes om.

Der er saa endnu et Spørgsmaal, som jeg vil tillade mig at omtale, et Spørgs-maal, som Forslaget kun i meget ringe Grad berører, men som er af den Natur, at det efter min Mening maa sættes i For-bindelse med Forslaget, særlig med Spørgs-maalet om Lærernes Lønning, og det er det Spørgsmaal, hvorledes Staten skal stille sig til den private Skole, til den saakaldte Fri-skole. Jeg vil ikke rejse den Strid, der tid-ligere har været om, hvilken Skoleform der er den bedste, Statskolen eller Friskolen. Jeg tror, det vilde føre os ind i ortesløse Diskussioner, og jeg tror heller ikke, at der her i Tinget er Folk, der tro, at det i hvert Fald nu kunde hjælpe, at man forsøgte paa ligesom at lægge vort Skolevæsen over paa Friskolens Grund. En anden Ting er, at Friskolen har spillet en saadan Rolle i vor hele Undervisnings Udvikling her i Landet og haft en saadan Betydning, at det næppe gaar an nu at forbedre den offentlige Skoles Raar, uden at der samtidig gøres noget for Friskolerne. Friskolerne have altid været stillede meget vanskeligt i økonomisk Henseende og have haft meget trange Raar at arbejde under; men det er jo klart, at hvis nu den offentlige Skole bliver hjulpen paa den Maade som foreslaaet, alt-saa med 1½ Mill. Kr. af Statskassen, vil den private Skoles Stilling blive endnu vanskeligere, end den har været hidtil, og jeg tror, det vilde være til stor Skade for hele vort Undervisningsvæsen, hvis vi gif hen og umuliggjøre den private Skoles Tilværelse i Fremtiden, og vi risikere let at gøre det. Jeg tror ikke blot, det vilde være uheldigt for Friskolekredsene — det vil endda være, det er jo mindre Kredse — men jeg tror, det vilde være i høj Grad uheldigt ogsaa for Statskolen; thi det er af den største Betydning, at der ved Siden af den offentlige Skole bestaar en privat Skole, som forsøger ny Metoder, og som